RECENZIA

DIVADLO ARÉNA

Prezident je len muž v obleku

Soňa Smolková | Pravda | 14.12.2011

Inscenovať Davida Mameta je skvelá voľba. November je vtipná a ostrá hra.

Divadlo Aréna systematicky prináša nové a aktuálne hry svetovej drámy. Ani víkendová premiéra inscenácie November, ktorej autorom je držiteľ Pulitzerovej ceny David Mamet, nie je výnimkou. Groteska o neschopnom politikovi, ktorý sa snaží udržať vo funkcii, je aj u nás viac ako aktuálna. Preto diváka pobaví aj napriek tomu, že z grotesky sa v rukách Martina Čičváka stala fraška.

V USA ako u nás

Prezident Charlesa Smitha pokazil všetko, čo mohol. Krajinu priviedol na pokraj krízy, zapojil ju do vojny a jeho popularita je nulová. Obmedzená a chamtivá figúrka, za svoj úspech vďačí len pragmatickému poradcovi Archerovi a autorke prejavov Bernsteinovej. Sled čoraz bizarnejších udalostí, v ktorých svoju úlohu zohrávajú moriaci na Vďakyvzdanie, vtáčia chrípka, registrované partnerstvá, urážky pôvodných obyvateľov a urputná snaha udržať sa vo funkcii, vedú k jeho nevyhnutnému pádu. Nie je ťažké predstaviť si, ktorý z amerických prezidentov slúžil Mametovi ako reálny predobraz, a rovnako nie je ťažké pochopiť, že táto skúsenosť je rovnaká v USA aj u nás. Režisér Čičvák mal v rukách mimoriadne vďačný materiál. O to viac, že disponoval výraznými hereckými osobnosťami, akými sú Tomáš Maštalír, Boris Farkaš a Jana Oľhová. Škoda preto, že v snahe o vytvorenie grotesknej atmosféry od začiatku až do konca inscenácie zabudol nielen na možné presahy, ale aj na vytvorenie adekvátneho tempa. Režisér hneď od začiatku buduje inscenáciu ako grotesku. Hra s minimálnym konaním však tento princíp nevydrží dlho a vrchol vtipnosti dosiahne už v prvej polovici. Nasledujúca druhá časť tak už nezriedka hraničí s trápnosťou.

Mamet si zaslúži viac

Tomáš Maštalír je ako samoľúby predstaviteľ prvého muža Ameriky vďačná voľba. Nedá sa prehliadnuť jeho parodovanie zadubeného výrazu predchádzajúceho prezidenta USA. No Maštalír veľmi dobre prechádza aj polohami prudkej aktivity a ráznosti a v neposlednom rade aj slovnej a fyzickej hystérie. Jeho sekundantmi sú Jana Oľhová ako odmeraná, ale v skutočnosti až hanebne naivná lesba Bernsteinová, a pragmatický, no pasívny poradca Acher Brown v podaní Borisa Farkaša. Indián - Ľubo Gregor a Zástupca moriakov - Martin Hronský predstavujú len postavičky, obete politického systému bez výraznejšieho charakteru. Kostýmy Marije Havran sa sústreďujú najmä na fakt, že všetci politici sú "len muži v obleku" a scéna Toma Cillera, využívajúca točňu, výborne vyjadruje neustále zmeny názorov.

Inscenovať Davida Mameta je skvelá voľba. Vtipná a ostrá hra, ktorej kvality divák rozhodne neprehliadne, si však zaslúži poctivejší režijný prístup.

Hodnotenie Pravdy: 3/5

David Mamet: November /
réžia: Martin Čičvák /
dramaturgia: Martin Kubran, Zuzana Šajgalíková /
scéna: Tom Ciller /
kostýmy: Marija Havran /
hrajú: Tomáš Maštalír, Boris Farkaš, Jana Oľhová, Martin Hronský, Ľubo Gregor /
premiéra: 9. decembra v Divadle Aréna Bratislava